

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Прозорість, підзвітність та сталий розвиток бізнесу на шляху до євроінтеграції
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування
Розробник(и)	Макаренко Інна Олександрівна, Олексіч Жанна Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	чотири семестри
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (16 год. лекцій, 32 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Облік і аудит"
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до спеціальності, Бухгалтерський облік (загальна теорія)
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Надання комплексної системи знань про дії ЄС зі сталого розвитку, прозорості та підзвітності бізнесу та формування обізнаності щодо їх впровадження в Україні для прискорення прогресу за Цілями сталого розвитку

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Концептуальні основи сталого розвитку та КСВ в ЄС та Україні</p> <p>Концепція сталого розвитку. Її виникнення, хронологія впровадження та значення. Результати Цілей розвитку тисячоліття. Сучасний стан ЦСР і виклики в умовах Covid-19 в Україні та ЄС. КСВ. TBL. інтегроване мислення та інші методології в глобальному, європейському та українському ланцюжку вартості поставок. Досвід впровадження концепції сталого розвитку та КСВ в Україні. Запровадження концепції сталого розвитку та КСВ в ЄС – уроки для України</p>
<p>Тема 2 Стандарти сталого розвитку та законодавчий ландшафт</p> <p>Глобальні стандарти сталого розвитку, прозорості та підзвітності. Відображення ландшафту сталого розвитку ЄС. European Sustainability Reporting Standards (ESRS) та інше відповідне законодавство щодо сталого розвитку. Український досвід регулювання сталого розвитку відповідно до намірів інтеграції в ЄС (Концепція КСВ, Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність)</p>
<p>Тема 3 Специфічні інструменти для фінансування сталого розвитку</p> <p>Фінансовий план ЄС щодо сталого розвитку та Зелена угода. Кейс запровадження в Україні. Допомога ЄС для сталого розвитку в Україні. Стале та відповідальне інвестування та інші інструменти для досягнення ЦСР: досвід ЄС-Україна</p>
<p>Тема 4 Облік сталого розвитку, звітність та прозорість в ЄС та Україні.</p> <p>Поточний стан регулювання звітності про сталий розвиток в ЄС та Україні. Практичний аналіз прозорості сталого розвитку компаній. Суб'єкти громадського інтересу Звітність про сталий розвиток. CSRD, CSDDD, SDFR і таксономія. Звіт про управління: уроки ЄС для України. Звітування по платежі на користь держави: уроки ЄС для України</p>
<p>Тема 5 Практика забезпечення та верифікації звітності зі сталого розвитку</p> <p>Верифікація звітності зі сталого розвитку. Надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку та довіра зацікавлених сторін. Основні стандарти для незалежного забезпечення сталого розвитку. Штучний інтелект у верифікації індикаторів ESG у професійних компаніях ЄС та України: приклад великої четвірки та аудиторських фірм середнього рівня</p>
<p>Тема 6 Бенчмарки зі сталого розвитку в ЄС та Україні</p> <p>Рейтинги сталого розвитку країн: глобальна перспектива, перспективи ЄС та України. Модельні правила лістингу щодо сталого розвитку фондових бірж. Рейтинг і рейтинги стійких компаній та інвесторів. Індекси ринку ESG та фондів сталого розвитку</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Демонструвати знання та розуміння економічних категорій для інкорпорації інновацій ЄС в облік, складання звітності зі сталого розвитку компаній та її верифікації в інтересах стейкхолдерів.
РН2	Знати особливості і принципи застосування ініціатив сталого розвитку ЄС, стандартів та навичок для просування ЦСР
РН3	Отримати навички імплементації законодавства ЄС у фінансуванні сталого розвитку, прозорості та бенчмаркінгу

РН4	Генерувати прикладні ідеї щодо особливостей складання і подання звітності зі сталого розвитку, її незалежної верифікації та використовувати на практиці інструменти фінансування сталого розвитку ЄС для вирішення українських екологічних та соціальних проблем
-----	--

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН2	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СН3	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СН4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Концептуальні основи сталого розвитку та КСВ в ЄС та Україні	
Лк1 "Концептуальні основи сталого розвитку та КСВ в ЄС та Україні" (денна)	Концепція сталого розвитку. Її виникнення, хронологія впровадження та значення. Результати Цілей розвитку тисячоліття. Сучасний стан ЦСР і виклики в умовах Covid-19.
Лк2 "Концептуальні основи сталого розвитку та КСВ в ЄС та Україні" (денна)	КСВ. ТВЛ. Інтегроване мислення та інші методології в глобальному, європейському та українському ланцюжку вартості поставок. Досвід впровадження концепції сталого розвитку та КСВ в Україні 1.5 Запровадження концепції сталого розвитку та КСВ в ЄС – уроки для України
Пр1 "Компаративний аналіз прогресу за ЦСР в Україні та ЄС" (денна)	Використовуючи результати Добровільних національних оглядів прогресу ЦСР у ЄС чи вибраних країнах-членах та Україні зробити висновок щодо рівня прогресу (високий, посередній чи потребує прискорення) за окремими групами ЦСР.
Пр2 "Компаративний аналіз прогресу за ЦСР в Україні та ЄС" (денна)	Порівняльний аналіз досягнення окремих ЦСР в ЄС та Україні. Панельна дискусія щодо проблемних аспектів досягнення ЦСР за даними Добровільних національних оглядів прогресу ЦСР у вибраних країнах-членах та Україні.
Пр3 "Вивчення кейс-стаді провідних компаній з КСВ в Україні та ЄС." (денна)	Презентація програми SDG - амбасадори та реєстрація у ній студентів

Пр4 "Вивчення кейс-стаді провідних компаній з КСВ в Україні та ЄС." (денна)

Використовуючи результати конкурсів компаній з КСВ в Україні обрати одну пріоритетну для вас Ціль сталого розвитку (ЦСР) та галузь, у якій працюють компанії. Проаналізувати кейси з КСВ та ЦСР української та європейської компанії Зробити висновки порівняльного характеру та обговорити отримані висновки з запрошеним експертом з КСВ компанії.

Тема 2. Стандарти сталого розвитку та законодавчий ландшафт

Лк1 "Стандарти сталого розвитку та законодавчий ландшафт" (денна)

Глобальні стандарти сталого розвитку, прозорості та підзвітності. Відображення ландшафту сталого розвитку ЄС. European Sustainability Reporting Standards (ESRS) та інше відповідне законодавство щодо сталого розвитку. Український досвід регулювання сталого розвитку відповідно до намірів інтеграції в ЄС (Концепція КСВ, Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність)

Пр1 "Перспективи гармонізації нормативного ландшафту у сфері сталого розвитку Україна - ЄС" (денна)

Пітчінг ідей есе щодо удосконалення та гармонізації законодавства щодо сталого розвитку для добробуту місцевої громади (охорона здоров'я, соціальна сфера, навчання чи екологічна ініціатива).

Пр2 "Перспективи гармонізації нормативного ландшафту у сфері сталого розвитку Україна - ЄС" (денна)

Підготувати есе про перспективи нормативного регулювання сталого розвитку в Україні. Подати на перевірку в електронному вигляді з дотриманням стандартів академічної доброчесності з критичним переосмисленням актуальних праць зарубіжних науковців за останні 5 років.

Тема 3. Специфічні інструменти для фінансування сталого розвитку

Лк1 "Специфічні інструменти для фінансування сталого розвитку" (денна)

Фінансовий план ЄС щодо сталого розвитку та Зелена угода. Кейс запровадження в Україні. Допомога ЄС для сталого розвитку в Україні. Стале та відповідальне інвестування та інші інструменти для досягнення ЦСР: досвід ЄС-Україна

Пр1 "Специфічні інструменти для фінансування сталого розвитку" (денна)

Віїзне-практичне заняття. Екскурсія у фінансову установу, що здійснює зелене кредитування. Ознайомлення з політиками, процедурами та особливостями сталого фінансування.

Пр2 "Специфічні інструменти для фінансування сталого розвитку" (денна)

Віїзне-практичне заняття. Екскурсія у фінансову установу, що здійснює зелене кредитування. Ознайомлення з політиками, процедурами та особливостями сталого фінансування.

Тема 4. Облік сталого розвитку, звітність та прозорість в ЄС та Україні.

<p>Лк1 "Облік сталого розвитку, звітність та прозорість в ЄС та Україні" (денна)</p> <p>Поточний стан регулювання звітності про сталий розвиток в ЄС та Україні. Практичний аналіз прозорості сталого розвитку компаній. Суб'єкти громадського інтересу. Звітність про сталий розвиток. CSRD, CSDDD, SDFR і таксономія ЄС.</p>
<p>Лк2 "Облік сталого розвитку, звітність та прозорість в ЄС та Україні." (денна)</p> <p>Звіт про управління: уроки ЄС для України. Звітування по платежі на користь держави: уроки ЄС для України</p>
<p>Пр1 "Складання і подання звітності зі сталого розвитку компаній в Україні та ЄС" (денна)</p> <p>Провести порівняльний аналіз кейс-стаді провідних компаній ЄС-Україна в сфері звітування зі сталого розвитку. Обрати 2 компанії (українську та європейську) та провести порівняння їх кейсів у сфері звітування зі сталого розвитку за такими параметрами – ключові стейкхолдери, напрями звітування, найбільш суттєві (матеріальні) інформаційні запити, стандарт підготовки, наявність верифікації.</p>
<p>Пр2 "Портфоліо звітів зі сталого розвитку" (денна)</p> <p>Метод портфоліо для створення набору звітів про сталий розвиток для компаній із певних галузей (гірничодобувна промисловість, автомобілебудування, продукти харчування та напої тощо).</p>
<p>Пр3 "Портфоліо звітів зі сталого розвитку" (денна)</p> <p>Підготовка основних звітів про сталий розвиток у ігровій симуляції (звіт про управління).</p>
<p>Пр4 "Портфоліо звітів зі сталого розвитку" (денна)</p> <p>Підготовка основних звітів про сталий розвиток у ігровій симуляції (звіт по платежі на користь держави).</p>
<p>Тема 5. Практика забезпечення та верифікації звітності зі сталого розвитку</p>
<p>Лк1 "Практика забезпечення та верифікації звітності зі сталого розвитку." (денна)</p> <p>Верифікація звітності зі сталого розвитку. Надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку та довіра зацікавлених сторін. Основні стандарти для незалежного забезпечення сталого розвитку. Штучний інтелект у верифікації індикаторів ESG у професійних компаніях ЄС та України: приклад великої четвірки та аудиторських фірм середнього рівня</p>
<p>Пр1 "Аналіз практики верифікації звітності зі сталого розвитку" (денна)</p> <p>Узагальнити особливості надання впевненості та верифікації створених портфелів звітів про сталий розвиток компаній ЄС та України.</p>
<p>Пр2 "Аналіз практики верифікації звітності зі сталого розвитку" (денна)</p> <p>Обговорення особливостей надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку за участі запрошеного експерта - аудитора.</p>
<p>Тема 6. Бенчмарки зі сталого розвитку в ЄС та Україні</p>

Лк1 "Бенчмарки зі сталого розвитку в ЄС та Україні" (денна) Рейтинги сталого розвитку країн: глобальна перспектива, перспективи ЄС та України. Модельні правила лістингу щодо сталого розвитку фондових бірж. Рейтинг і рейтинги стійких компаній та інвесторів. Індeksi ринку ESG та фондів сталого розвитку
Пр1 "Індeksi у сфері сталого розвитку: Україна-ЄС" (денна) Підготувати аналітичний звіт та представити основні характеристики бенчмарків обраних країн-членів ЄС та України.
Пр2 "ESG-ренкінги та рейтинги: Україна-ЄС" (денна) Позиція країн у глобальному рейтингу сталого розвитку, основні індeksi, ренкінги фондового ринку ESG і рейтинги.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН3	Проблемне навчання
МН4	Лекційне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання

Лекції надають студентам матеріали з основ сталого розвитку, КСВ, ЦСР, прозорості та підзвітності бізнесу в ЄС та досвіду їх запровадження в Україні, що є основою для їх самостійного навчання (РН 1-4). Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання у практичних кейсах (РН 1-4). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також підготовка оглядів, звітів, проаналізовані, обговорені та продемонстровані під час навчальної дискусії (РН 1-4). Під час підготовки до практичних занять розвиватимуть навички проведення самостійних наукових досліджень, синтезу та аналітичного мислення, креативності у вирішенні питань сталого розвитку (РН 1-4).

Застосування проблемного та кейс-орієнтованого навчання розвивають СН 1-3. СН 3 та СН 4 розвиваються під впливом лекційного та навчання на основі досліджень. СН2 стимулюються за допомогою лекційного та практикоорієнтованого навчання.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Інтерактивні лекції
НД2	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Лекції-дискусії
НД5	Індивідуальний дослідницький проєкт

НД6	Пошуково-дослідне завдання
-----	----------------------------

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Обговорення результатів вивчення кейсів європейських та українських компаній.	3	Обговорення та коментування
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Перевірка засвоєння лекційного матеріалу	2	Обговорення та коментування
МФО5 Тести (автоматизовані тести) для самоконтролю	Перевірка та засвоєння лекційного матеріалу	1-16	Обговорення та коментування

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МСО1 Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)	Порівняльний аналіз прогресу у досягненні ЦСР в ЄС та Україні	4	Рецензування
МСО2 Оцінювання письмових робіт	Есе та презентація ідей	6	Оцінювання та коментування
МСО3 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Результати аналізу кейсів української та європейської компанії щодо звітування зі сталого розвитку.	9	Рецензування
МСО4 Портфоліо / Електронне портфоліо	Портфоліо звітів зі сталого розвитку та звітів з надання впевненості	14	Оцінювання
МСО5 Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	Аналітичний звіт за результатами порівняння бенчмарків у сфері сталого розвитку в Україні та ЄС	16	Оцінювання

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)		20	
		20	Ні
МСО2. Оцінювання письмових робіт		20	
		20	Ні
МСО3. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		20	

		20	Ні
МСО4. Портфоліо / Електронне портфоліо		20	
		20	Ні
МСО5. Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)		20	
		20	Ні

Методи поточного і підсумкового контролю

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН3	Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Інновації в обліку, звітності та аудиті в умовах цифровізації національної економіки : навчальний посібник / І. О. Макаренко, А. О. Бойко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 400 с. ISBN 978-966-657-946-4. URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92747/3/Makarenko_innovatsii_v_obliku.pdf
2	Костирко Р. О., Костирко Л. А., Лубенченко О. Е., Чернодубова Е. В. Інтегрована корпоративна звітність : навчальний посібник : 2-ге вид., перероб. і доп. Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 304 с URL : http://dSPACE.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3971/1.pdf
3	Інтегрована звітність в контексті євроінтеграції України: сучасний стан, перспективи розвитку та запровадження: монографія / за заг. ред. Савченка Т.Г., Гриценко О.І. Суми : Вінніченко М.Д. 2018.126 с
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
4	Інтерактивна платформа та база знань за ЦСР в ЄС https://knowsdgs.jrc.ec.europa.eu/
5	Прогрес та моніторинг у досягненні ЦСР в ЄС https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf
6	The European Sustainable Industry Barometer 2022 https://www.csreurope.org/the-european-sustainable-industry-barometer-2022

7	ESRS standards. https://www.youtube.com/watch?v=rmy0F3_Ywbg&ab_channel=TheCSRDCompass
8	Fight against climate change and Green deal. https://multimedia.europarl.europa.eu/fi/video/infoclip-fight-against-climate-change-and-green-deal_I244656